

לה למטה, או בדרך השלמת השילטון הפי לורליסטי עם עצמאות מכסימאלית לכל חלי קיה של ברית המועצות. יו"ם ומתפרסמים בעיתונים מאמרים של אנשי אקדמיה ופוליטיקאים, פסיכולוגים ופילוסופים, המנסים לנתח האם דיקטטורה נאורה מתאימה לברית המועצות והאם גור בצ'וב מתאים לתפקיד הדיקטטור הנאור. נד כרים שמותיהם של דה-גול, פטר הגרול, איוואן האים ואף נפוליון בונאפארטה. מבי אים אותם כדוגמה לאנשים שקידמו את מדי נותיהם ביד חזקה.

המיסטיקנים

מו בתקופת הדקאדנס לפני המהפכה ב1917, מלאה ברית המועצות במיסטי קנים המקבלים גושפנקה של השילטון. ה דרומה במראה החיצוני ליהודי או לצועני — מופיע בטלוויזיה הממלכתית בעיר קייב. בהרכבו ובהשפעתו באמצעות הטלוויזיה, פותחים כירוגים גרוזים בטביליסי את ביט נה של אשה השוכנת על שולחן הניתוחים ללא שום הרדמה.

האשה מחייבת ומספרת שאינה מרגישה שום כאב. הרופאים עומדים מופתעים ומלאי התפעלות. בהופעתו במיעונו של מוס קווה לפני אלפי אנשים מגיץ אשפוזבסקי ים על הבימה, בדיוק באותה הצורה שבה התנהג גריגורי אלכסיי בתקופת הצאר. מיסטיק אחר, אלכסיי שטומק, מופיע בכל בוקר בשעה 7.00 שבידו חי מאלפני הטל וויזיה הממלכתית במוסקווה ומשפיע על כו סותמים שאנשים מחזיקים בידיהם. בהש פעתו של הקוסם הופכים מייהברו לתרופת המהפכת הפרולטרון. לפי תיאוריות אלה, אנשים בעליהשכלה אקדמית ותארים בני דע: "תשמע, זה עוזר בצורה בלתי רגילה." כמו פיטריון אחרי הגשם הראשון צומחות ידעניות, החוות את גורלם של מאות האנ שים הפונים אליהן.

אלפי אנשים מקרבים בכנסיות, מתפללים ותורמים כסף לשיפוצן. בכל כפר ובכל עיר עשיות הקאפלות מזה. בדרך לקאפני ה לאורך 100 ק"מ — ספרתי בפרח 10 קא פלות מזהובות.

חשבון הפש

אינני יכול להצטרף לקולותיהם של מי שמדברים על התפרקותה של האימפריה הסובייטית. לפי דעתי, העם הסובייטי עושה כיום חשבון נפש, סוקר את העבר ומנסה לב נת את העתיד. הברידות והסיפורים שלפיהם כולם יהיו מוכנים לעינות את ברית המועצות אם יפתחו הגבולות אינם במקום, לדעתי. האינטלקטואלים, מנהיגי ברית המועצות והציבור הרחב מנסים היום להבין מהו הסי בת לכישלונה של השיטה הסובייטית. לפני יותר מ50 שנה הכריזה ברית המועצות חגיגית כי היא המדינה הראשונה בעור לם שבה ניצח הסוציאליזם. בימים אלה, באולם ארמון הקרמלין במוס קווה, מעל כימת הפולמנט הסובייטי החדש — מועצת העם, אמרו חברי המועצה כי הגיע הזמן להפסיק לדבר על "ניצחון הסוציאליזם" ולהתחיל שוב לדון כיצד לבנות את הסוציא ליזם.

37 שנים חייית במדינה סוציאליסטית לא סוציאליסטית זו. עברתי את מילחמת העולם השנייה כאסיה התיכונה ובסיביר. עברתי את תקופתה הטורד הסטאליניסטי והאביה הרושצ'ובי. למדת בבית הספר ובאוניברסיטה את ה תורה המארכסיסטית הלניניסטית. התחנכתי להתייחס למתרחש בחברה בצורה דיאלק טית, כחל רב תלוי בחוקי התפתחות החב רה.

לאור ניסיוןי חיי בברית המועצות ולאור השנים שחייתי מחוץ לגבולותיה ועל הרקע של הביקור האחרון, אנסה, בידו עם האינ טלקטואלים של ברית המועצות העימים שר חחתי, להצביע על כמה מהסיבות העיקריות, שכפי שנראה לי, גרמו לכישלונה של המה פכה הסוציאליסטית.

הסיבות

רוסיה אינה בשלה למהפכה: בהתאם לתיאוריות של מארכס ולנין, היתה צריכה המהפכה הסוציאליסטית לפרוץ במדינה מפותחת, בעלת תעשייה מתקדמת ועמך פרולטרני מגובש במשך זמן רב לרעיון המהפכה הסוציאליסטית כפיתרון היחיד לבעיות כלכליות וחברתיות בחברה ה בורגנית.

בהתאם לתיאוריה זו, היתה צריכה המה פכה לפרוץ בגרמניה, באנגליה או בארצות הברית. הכוללשניקים תפסו את השילטון לאי חר פרוץ המהפכה בפברואר 1917, עליידי פוטש כמעט צבאי טרוריסטי. לא היה ברוסיה דאז בסיס כלכלי-חברתי, כדי לבצע את העק רונות התיאורטיים של הסוציאליזם.

הריסת מעמד האיכרים:

התיאורטיקנים של הכוללשניקים הבינו מהר מאוד שרוסיה אינה מוכנה לכינון ה סוציאליזם והחלו לבנות את התעשייה בכל מחיר, כדי להתאים את תפישת השילטון במי קום הלא-ניכון ובזמן הלא-מתאים לתיאוריות מארכסיסטיות-לניניסטיות. תקופה זו נקראת בהיסטוריה "תקופת האינדוסטריאליזציה" (פיתוח התעשייה). האינדוסטריאליזציה ה ה סה את מעמד האיכרים.

בהתאם לתיאוריות של לנין, האיכרים הם כוח גרסיבי, המנוגד לקידמה והמהווה סכנה למהפכת הפרולטרון. לפי תיאוריות אלה, מעצם טבעו של מעמד האיכרים הוא להתי נגד למהפכה הסוציאליסטית, לכן, אחר מודי כרים הראשונים שעשתה הממשלה הכוללש ביקית, שכראשה עמד לנין, היה חנק של מיליון חצי איכרים באיזור נהר הוולגה על ידי מצור ואי-אספקת מזון.

התיאוריה של לנין גרסה את מחיקת הפער הכלכלי והתרבותי בין הערים והכפרים. במ ציאות, נמחקו מעל פני האדמה כפרים של מים ונשברה המסורת של קהילת האיכרים.

המשך הכיבוש האימפריאליסטי

הפוטש הכוללשניקי תפס את השילטון ואת האימפריה הרוסית, שלמעשה החלה תפר קותה עוד לפני מילחמת העולם הראשונה. המדינות-הפריפריות של המעצמה הרוסית חיו בתקופות שונות של התפתחות. ברוסיה של שילטון-הצאר היו עומדים מעריינין לא יצאו מתקופת הפיאורליזם וכאלה שרק החלו את המעבר להתחלת תקופת הקאפיטליזם.

מוסלמים ונוצרים, יהודים וקתולים ואף עובדי אלילים, עמים כה שונים התאגדו בכוח-הזרוע של האימפריה הרוסית, בגבולות תיה של מדינה אחת תחת שליטתו של נשר הצאר.

גם הכוללשניקים המשיכו להחזיק את העי מים השונים בכוח הזרוע. כדי להחזיק את העמים האלה, היה צריך השילטון החדש כוח רב. כדי ליצור את הכוח הרב הזה, השתמשו השילטונות ככל האמצעים האפשריים, על חשבון צרכים אחרים של העם.

המעמד החדש — הביורוקרטיה

הממהפכה הכוללשניקית נהרס. מלח הארץ: האריסטוקרטיה הרוסית, המדענים, הפילוסופים, האמנים, הסופרים. ניתן לומר שלמעשה פרה על העם הרוסי שואה. ורות לאחר שואת המהפכה לא התאושש העם הרוסי ויש הטוענים שכ-30 מיליון רוסים נהרגו לפני מילחמת העולם השנייה ועוד כ-20 מיליון נהרגו בזמן המילחמה עצמה.

יחד עם זאת, נולד בברית המועצות מעמד שליט חדש — ביורוקרטיה-נומנקלטורה.

המעמד הזה היה חסר בסיס כלכלי. הוא היה כעלוקה על צווארם של העמים בברית-המזר עצות. בראשונה בהיסטוריה העולמית, היה המעמד השליט חסר בסיס כלכלי בעצמו. ה ביורוקרטיה הסובייטית לא הביאה לשילטון שום בסיס כלכלי ולכן ניצול הפועלים היה כה הרסני והדיסטרלי.

הכוונה היתה לבנות חברה שיוונית ולפי הפסיק את השילטון המרכז של הצאר הרוסי. התוצאה היתה השמדת האצולה והענקת זכויות יתר למעמד חדש, חסר-תרבות, חסר שורשים מוסריים וחסר כל מעצורים. המר נופול על הארמה ועל התעשייה העובר מדיה החלשות והעדינות של האצולה הרר סית לידיו הגסות וההרסניות של המעמד החדש. המונופול נשמר כעיקרון ומטיבכו הוא מנוגד ליוזמה אישית וגורם לעצירת הקידמה ולנזק בלתי-הפיך לרוסיה כולה.

ניתוק מהחברה העולמית:

המעמד החדש סגר את גבולות המדינה, כדי לשלוט על העם. הביורוד הזה ניתק את המדינה מהחברה העולמית. התפתחה תלות כמעט-טוטאלית של אור רחיה-המדינה במדינה עצמה.

התלות הורגשה בכל רחבי-החיים האור רחיים והתבטאה בכל דבר — מחוסר-היכולת לעבור בצורה חופשית ממקום-גורים אחד לאחר ועד חוסר-היכולת לעזוב מקום-עבודה ולחפש אחר מקום-עבודה חדש.

התלות הזאת גרמה לאובדן היוזמה האי שית והורידה את תפוקת העבודה לרמה נמו כה ובלתי-נסבלת. הגורם האנושי — אובדן היוז מה וגירוד דור עבדים: ב-50 השנים הראשונות נורקו עשרות מיליונים מאזרחי ברית-המועצות למחנות עבודה ונכלאו בבת-סוהר. חלקם לא יצא לחופשי. מי שיצא, היו כאילו שהשנים במח נות-העבודה השאירו צלקות קשות בנפשם, שינו את אופיים, פגעו בזימתם וחינכו חלק גדול מהם לגישה צינית. אנשים אלה השפיעו רבות על אופייה של החברה הסובייטית ועל אובדן ערכיה האידיאליסטיים-מוסריים.

שילטון בובש מוכח עמים:

השילטון הסובייטי נקט באמצעי-דכוי נגד עמים שלמים ונגד מדינות ריבוניות שכ נות: כיבוש מונגוליה, חלק מפילנד, הארצות הבאלטיות, הטנקים הסובייטים נכנסו לבר לין, לוורשה, לפראג ולאפגניסטאן. כל זה השפיע קשות על החברה הסובייטית.

למרות העיוותים של הקומוניזם שהיו במיזורה, אני לא מלא התפעלות גם מהמערכ. המישטר הקפיטליסטי הוליד את הקולוניא ליזם ואת הפאשיזם. אלה לא צמחו בחלל ריק. הבעיה של הסוציאליזם היא שעה היום לא הוגשמה לא במיזורה ולא במערכת תורה סוציא ליסטית דמוקרטית והומאנית, מה שדובצ'ק מנהיג האביב הפראגאי, כינה: "סוציאליזם עם פני אנוש". אני חושב שיש סיכוי לכך שזה יתגשם. לדעתי, האידיאליזם האנושיים שהועלו במהפכה הצרפתית, החופש, השיוור יון והאחווה, הם אלו שאליהם האדם נושא את נפשו ללא הרף, והוא יחזור תמיד למשמם."

מה בקשר לנקודה היהודית? יכול להיות שאנחנו, כיהודים, ניצלנו ב חשבון ההיסטורי בגלל המסלול השגוי הזה של הקומוניזם. אף אחד לא יכול לשער לעצי מה היה ההתפתחות של מילחמת-העולם השנייה אלמלא העוצמה הרוסית. התפקיד של ברית-המועצות שבירת המכונה הנאצית, אינו מוטל בספק. נניח שלא היתה מהפכת אוקטובר, והשילטון הצאר היה נמשך ברוסיה, או החילופין היתה נשארת ממשלת קירנסקי והממשלה שקמה בעיקבות המהפכה הבורג נית-דמוקרטית שביצעה מפילגת הקאריטים בפברואר 1917, שמונה חורשים לפני מהפכת אוקטובר.

אלמלא המהפכה, רוסיה היתה נשארת מדינה חלשה. אינני יודע מה היה קורה אל מלא המהפכה הכוללשניקית. זה נורא להגיד את זה, כי זה עלה בגורל של מיליוני בני אדם, אבל נבנה כך כוח שהיה מסוגל לשבור את המכונה הנאצית.

ומה היה קורה עם הקמת מדינת ישראל אלמלא התמיכה של ברית המועצות?

אלה הם סימני-שאלה גדולים, שמהם יר צא שאלמלא מהפכת אוקטובר ייתכן מאוד שהעם היהודי היה נפגע קשות. אבל זה החש בון שבין היהודים לבין ההיסטוריה, ולא החש בון הכולל של העולם עם ההיסטוריה. כפי שאתה רואה, החשבון שלנו כיהודים, כציונים, כישראלים, עם ברית-המועצות הוא מסוכסך מאוד. מצד אחד יש לנו כלפיה טע נות קשות ובצדק — על גיחה ליהודים, על גיחה לישראל. אך יש גם צד שני, גם אותו צריך לזכור.

העתיד

זימו האחרון במוסקווה, טילפן אלי חבר לספסל-הלימודים, שמשמש כיום כנגנל בצבא הרוסי. הוא סירב להיפרד ממני כאשר עמרתי לעזוב את ברית-המועצות ובי קש: "יולי, חזור מהגלות למולדת, אנחנו זקר עם לאנשים כמך במדינה". קם השיחה הזו קיבלתי אתו לשינויים שכרר. חזרתי מביקור בהרגשה שכיום נבנה בני רית-המועצות הבסיס לשינויים רדיקאליים. חזרתי מעורר, כי ראיתי שוב עם חושב, הרן בעתידו והמנסה לתקן צערים היסטוריים מוטעים.

לפי דעתי, תנסה מנהיגות ברית-המועצות בעשור הקרוב להנהיג מישטר כלכלי חופשי, אבל תופעל יד חזקה נגד מפרייטור, שבי תות, הפגנות ורדישות עצמאות לאומיות ופר ליטיות.

ברית-המועצות חוזרת למקורות. המיסטי קה חוזגת. הדקאדנס סוגר חשבונות עם ה תרבות הסובייטית הרישמית של 70 שנות קיומה של ברית-המועצות.

ברית-המועצות עומדת בפני שינויים גור ליים ורדמתיים. האם הפעם תעצור בשלב המהפכה הבורגנית של פברואר 1917, במ הרורה החדשה של שנות ה80, או תמשיך כמו ב-1917 הלאה, וקבוצת בולשניקים חד שיה שוב תשתלט על המדינה ותתפוס את השילטון עליידי פוטש?

ימים יגידו.

העולם הזה 219